

Rapportage

Nieuwe schooltijden in het basisonderwijs

Utrecht, december 2016

DUO Onderwijsonderzoek
drs. Liesbeth van der Woud
drs. Vincent van Grinsven

Postbus 681
3500 AR Utrecht
telefoon: 030 263 1080
e-mail: info@duo-onderwijsonderzoek.nl
website: www.duo-onderwijsonderzoek.nl

INHOUDSOPGAVE

1	ACHTERGROND	3
2	RESULTATEN	4
2.1	Schooltijdenmodel schooljaar 2016-2017	4
2.2	Overgestapt	5
2.3	Plannen overstappen	9

Bijlage - Onderzoeksverantwoording

1 ACHTERGROND

Het onderwerp 'nieuwe schooltijden' is actueel. Veel basisscholen zijn de afgelopen jaren reeds overgestapt op andere schooltijden en steeds meer basisscholen oriënteren zich op de mogelijkheden om van het traditionele model naar een ander model over te stappen.

Na in 2012 en in 2015 onderzoek te hebben verricht naar het gebruik van het schooltijdenmodel, hebben wij in november 2016 wederom een onderzoek uitgevoerd om inzicht te krijgen in de huidige status van het gebruik van schooltijdenmodellen.

In het onderzoek maken we onderscheid naar:

1. **Het traditionele schooltijdenmodel**

De school start tussen 8:30 en 8:45 uur en gaat uit tussen 14:30 en 15:30 uur. Kinderen eten tussen de middag thuis of bij de overblijf op school. De kinderen hebben woensdagmiddag vrij.

2. **Het Hoorns model**

Traditionele schooltijden, zoals hierboven bij het traditionele schooltijdenmodel beschreven, maar alle kinderen zijn naast woensdagmiddag ook vrijdagmiddag vrij.

3. **Het Continurooster**

Vier dagen les met een korte middagpauze op school, woensdagmiddag vrij (en vaak de onderbouw ook op vrijdagmiddag vrij), eindtijd vaak om 14:45 uur.

4. **Het Vijf-gelijke-dagenmodel**

Vijf dagen identieke schooltijden, geen vrije middagen, korte middagpauze op school, eindtijd vaak om 14.00 of 14.30 uur.

In deze rapportage beschrijven we de onderzoeksresultaten.

2 RESULTATEN

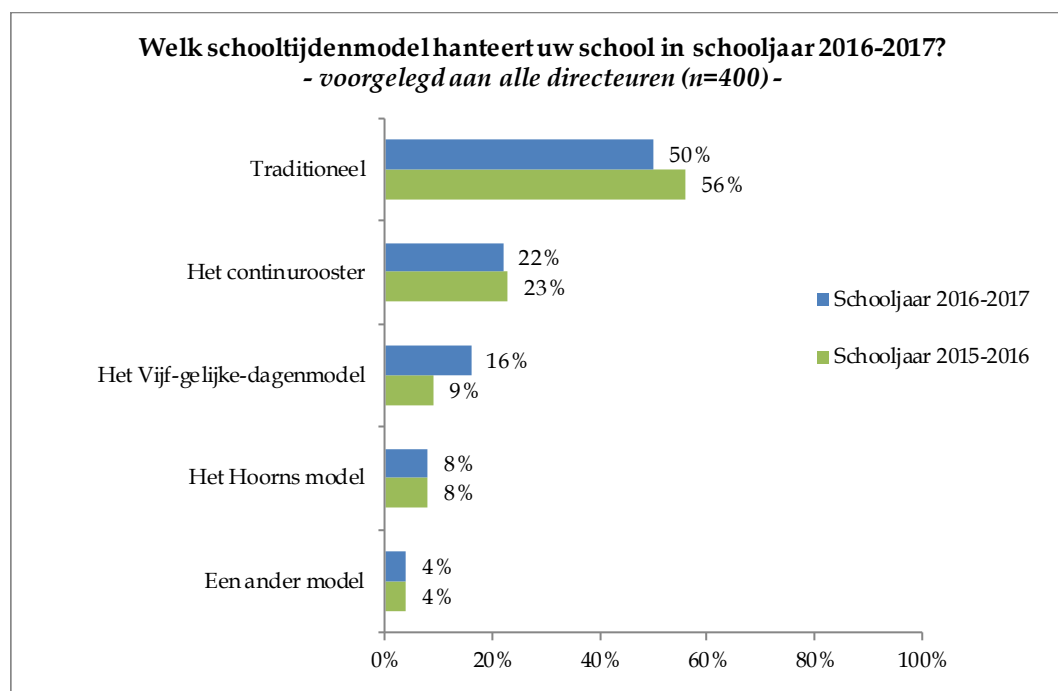
2.1 Schooltijdenmodel schooljaar 2016-2017

Directeuren is gevraagd welk schooltijdenmodel hun school in 2016-2017 hanteert.

Ook in het huidige schooljaar (2016-2017) hanteren de meeste scholen (50%) het **Traditionele schooltijdenmodel**. Wel is het percentage scholen dat het traditionele model hanteert aanmerkelijk gedaald: van 77% in schooljaar 2011-2012 en 56% in het schooljaar 2015-2016 naar 50% in het huidige schooljaar 2016-2017.

Inmiddels hanteert bijna een kwart van de basisscholen (22%) het **Continuurooster**: vier dagen les met een korte middagpauze op school, woensdagmiddag vrij, vaak de onderbouw ook op vrijdagmiddag vrij, eindtijd vaak om 14:45 uur.

Eén op de zes basisscholen (16%) hanteert nu het **Vijf-gelijke-dagen-model**: vijf identieke schooltijden, geen vrije middagen, korte middagpauze op school, eindtijd vaak om 14:00 of 14:30 uur.

Scholen die zijn overgestapt op het vijf-gelijke-dagenmodel (16% van de scholen), zijn met name vanaf schooljaar 2014-2015 op dit model overgestapt. De laatste jaren wordt dus relatief vaker voor het vijf-gelijke-dagenmodel gekozen en relatief minder vaak voor het continurooster.

	Het continurooster	Het vijf-gelijke-dagenmodel	Het Hoorns model	Totaal ¹
Dit schooljaar: 2016-2017	20%	33%	2%	12%
Vorig schooljaar: 2015-2016	16%	30%	4%	10%
Schooljaar 2014-2015	13%	22%	16%	9%
Schooljaar 2013-2014	16%	5%	18%	7%
Eerder	33%	7%	57%	59%
Weet niet	2%	4%	3%	2%
<i>Totaal</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>

¹ 15 respondenten geven aan een 'ander model' te gebruiken. Deze relatief kleine groep is niet apart in de tabel opgenomen, maar is wel meegenomen in het totaal.

2.2 Overgestapt

Aan de directeuren van scholen die de afgelopen vier schooljaren zijn overgestapt naar een nieuw schooltijdenmodel (n=153), hebben we gevraagd aan te geven hoe tevreden de ouders, de leerkrachten en de leerlingen zijn met het gekozen schooltijden model en hoe tevreden zij zelf hiermee zijn.

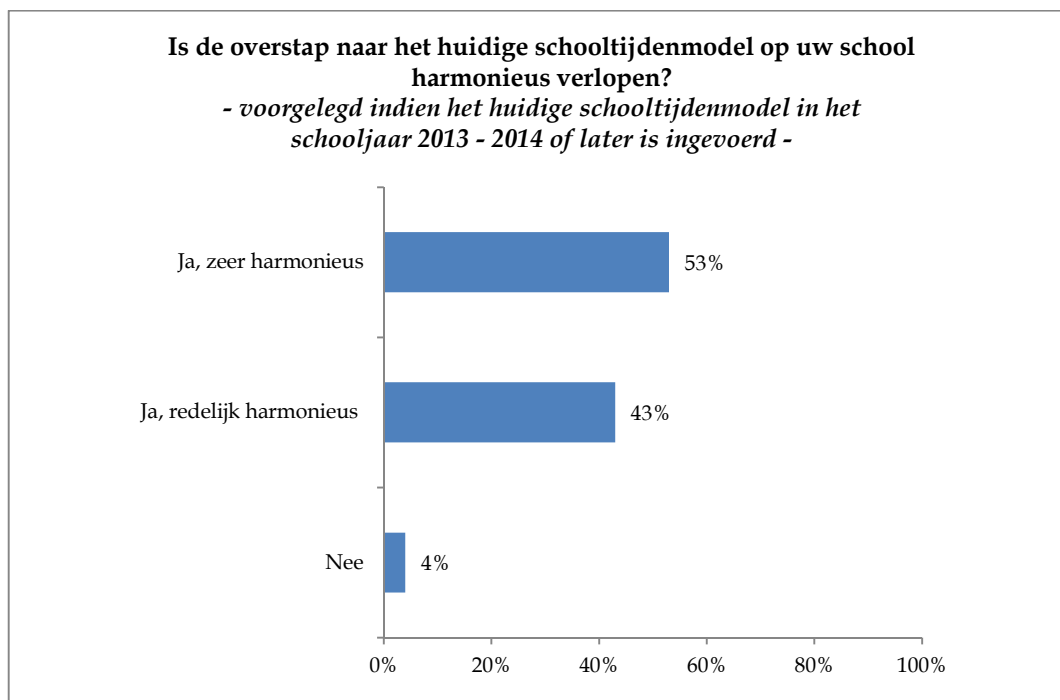
In de volgende tabellen zijn de resultaten apart weergegeven voor scholen die de afgelopen vier schooljaren zijn overgestapt naar het continu-rooster en voor scholen zijn overgestapt naar het vijf-gelijke-dagenmodel. Voor de overige schooltijdenmodellen is het aantal respondenten te gering om betrouwbare uitspraken over te kunnen doen.

We zien dat de meeste ouders, leerlingen (volgens de directeuren) en directeuren overwegend tevreden zijn met het nieuwe schooltijdenmodel. Volgens de directeuren zijn leerkrachten relatief het minst tevreden met het nieuw ingevoerde schooltijdenmodel. Met name over het continu-rooster zijn leerkrachten relatief minder tevreden (17%).

	Het continu-rooster (n=58)	Het vijf-gelijke- dagenmodel (n=57)	Totaal (n=153)
Ouders			
Tevreden	100%	92%	93%
Neutraal	0%	8%	7%
Ontevreden	0%	0%	0%
<i>Totaal</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>
Leerkrachten			
Tevreden	68%	78%	74%
Neutraal	14%	15%	15%
Ontevreden	17%	6%	11%
<i>Totaal</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>
Leerlingen			
Tevreden	87%	95%	88%
Neutraal	13%	5%	12%
Ontevreden	0%	0%	0%
<i>Totaal</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>
Directeuren (zelf)			
Tevreden	81%	87%	83%
Neutraal	11%	11%	11%
Ontevreden	7%	2%	6%
<i>Totaal</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>

We hebben de directeuren van scholen die de afgelopen vier schooljaren zijn overgestapt naar een nieuw schooltijdenmodel (n=153), gevraagd of de overstap naar het huidige schooltijdenmodel op hun school harmonieus is verlopen.

Op bijna alle scholen is de overstap zeer tot redelijk harmonieus verlopen (96%), op 4% van de scholen niet.

We hebben de directeuren van scholen die de afgelopen vier schooljaren zijn overgestapt naar een nieuw schooltijdenmodel (n=153), een aantal beschrijvingen voorgelegd en gevraagd welke beschrijving het beste past bij de invoering van het nieuw ingevoerde schooltijdenmodel.

In de volgende tabel zijn de resultaten apart weergegeven voor scholen die de afgelopen vier schooljaren zijn overgestapt naar het continurooster en voor scholen zijn overgestapt naar het vijf-gelijke-dagenmodel. Voor de overige schooltijdenmodellen is het aantal respondenten te gering om betrouwbare uitspraken over te doen.

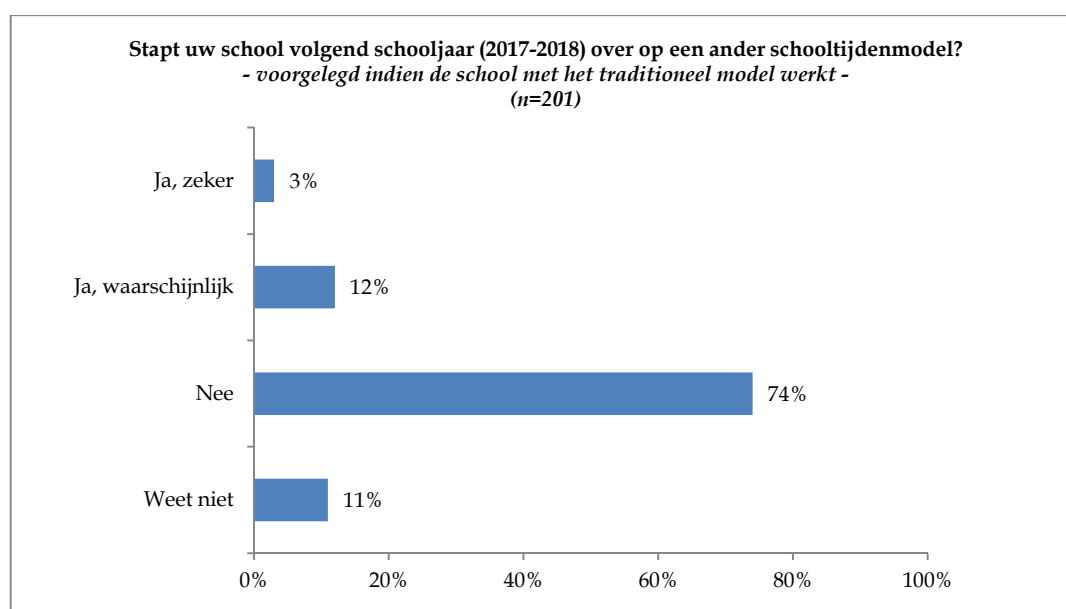
Circa twee derde van de directeuren (68%) geeft aan dat er zowel bij ouders als bij leerkrachten sprake was van een groot draagvlak voor de overstap; 20% van de directeuren geeft aan dat het draagvlak onder de ouders groter was dan onder de leerkrachten.

	Het continurooster	Het vijf-gelijke-dagenmodel	Totaal
Er was een groot draagvlak voor de overstap naar een nieuw schooltijdenmodel, zowel onder de <u>ouders</u> als onder de <u>leerkrachten</u>	62%	65%	68%
Er was een groot draagvlak onder de <u>leerkrachten</u> , een minder groot draagvlak onder de ouders	2%	10%	5%
Er was een groot draagvlak onder de <u>ouders</u> , een minder groot draagvlak onder de leerkrachten	28%	20%	20%
<u>Niet zoveel draagvlak</u> en dat geldt zowel voor de ouders als voor de leerkrachten	2%	1%	1%
Anders	3%	3%	4%
Weet niet	4%	0%	3%
<i>Totaal</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>

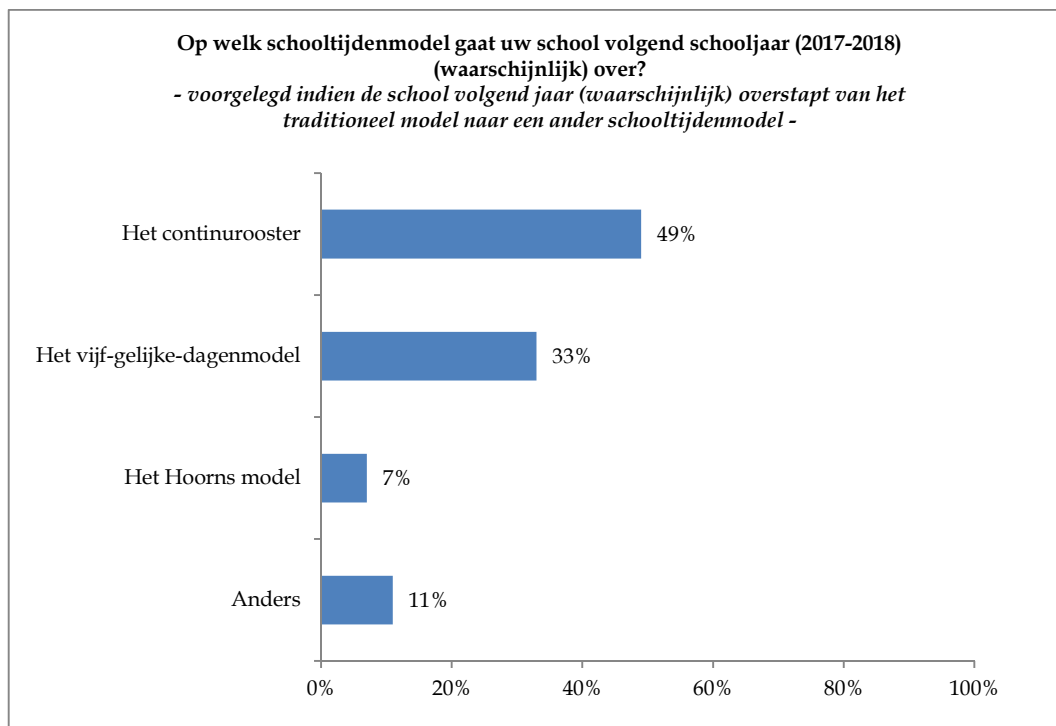
2.3 Plannen overstappen

Aan directeuren van scholen die thans nog volgens het traditionele schooltijdenmodel werken (n=201), hebben we gevraagd of hun school volgend schooljaar (2017-2018) gaat overstappen op een ander schooltijdenmodel.

Eén op de zeven directeuren (15%) geeft aan dat het waarschijnlijk tot zeker is dat de school komend schooljaar gaat overstappen. Bijna driekwart van de directeuren geeft aan dat de school het volgend schooljaar (2017-2018) niet zal overstappen naar een ander schooltijdenmodel (en ook komend schooljaar het traditionele schooltijdenmodel zal blijven gebruiken).

Van de directeuren die hebben aangegeven dat hun school waarschijnlijk tot zeker volgend schooljaar (2017-2018) gaat overstappen (n=29), kiest 49% voor het continuooster en 33% voor het vijf-gelijke-dagenmodel.

De belangrijkste redenen om over te stappen op een ander schooltijdenmodel zijn dat de leerlingen tussen de middag niet naar huis hoeven (62%), dat het model meer structuur/ duidelijkheid biedt voor leerlingen (56%) en dat het model meer structuur/ duidelijkheid biedt voor ouders (34%).

Het aantal ondervraagde is te gering om onderverdeling naar het gekozen schooltijdenmodel te rechtvaardigen.

	Totaal
De leerlingen hoeven tussen de middag niet naar huis	62%
Het model biedt meer structuur/ duidelijkheid voor leerlingen	56%
Het model biedt meer structuur/ duidelijkheid voor ouders	34%
Het model is beter voor de prestaties van leerlingen	28%
Het model sluit beter aan op de werktijden van ouders	26%
Het model sluit beter aan op de naschoolse opvang	10%
Het model sluit beter aan op de voorschoolse opvang	0%

Bijlage – Onderzoeksverantwoording

Het onderzoek is online uitgevoerd en daarbij is gebruik gemaakt van ons Online Directeurenpanel Basisonderwijs. Dit panel telt circa 800 directeuren die wij regelmatig benaderen voor het invullen van een ‘onderwijsrelevante online vragenlijst’.

De panels zijn representatief naar de kenmerken schoolgrootte (uitgedrukt in het aantal leerlingen), denominatie (Openbaar, Rooms Katholiek, Protestants Christelijk en Overig) en naar vakantieregio (naar de indeling die OCW hanteert: Noord, Midden en Zuid).

We hebben een netto-respons gerealiseerd van n=400 directeuren. Deze netto-respons is representatief naar (vakantie)regio (Noord, Midden en Zuid), schoolgrootte (aantal leerlingen) en denominatie (Openbaar, Rooms Katholiek, Protestants Christelijk en Overig).

Omdat als gevolg van non-respons (wat altijd optreedt) niet de gehele populatie aan het onderzoek heeft deelgenomen, moet bij de interpretatie van de resultaten rekening worden gehouden met nauwkeurigheidsmarges. Hieronder is een tabel opgenomen waarin bij de netto-respons de bijbehorende nauwkeurigheidsmarges zijn vermeld. Hierbij is uitgegaan van een betrouwbaarheid van de resultaten van 95% (betrouwbaarheid = de mate waarin bij herhaalde meting, dezelfde resultaten worden verkregen).

Netto-respons	Uitkomst 50%-50%	Uitkomst 75%-25%	Uitkomst 90%-10%
n = 300	5,6%	4,8%	3,4%
n = 400	4,8%	4,2%	2,9%
n = 500	4,3%	3,7%	2,6%

Toelichting op de tabel

Bij een netto-respons van bijvoorbeeld 400 directeuren dient bij een resultaat ‘50% van de directeuren geeft aan het traditioneel schooltijdenmodel te gebruiken’ en ‘50% geeft aan dit niet te doen’, rekening te worden gehouden met het feit dat de werkelijke percentages zullen liggen tussen respectievelijk:

- Gebruikt wel: 45,2% (50% -/ - 4,8%) en 54,8% (50% + 4,8%) en
- Gebruikt niet: 45,2% (50% -/ - 4,8%) en 54,8% (50% + 4,8%).